

DOWORA (9) *sb f*

Oba o jasne.

sg G dowory (3). ◇ D doworz(e) (1). ◇ A doworę (5).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI – XVII w.

1. Przystęp, dostęp (3) :

dowora czego [= do czego] (2): BierEz N3, R3v. Cf Zwrot.

dowora do czego (1): KlonWor 5. Cf Fraza.

Fraza: »[do czego] jest dowora« = jest dostęp (1): A ielli do cudzego nie będzie dowory/ Nie mogli odemknąć Sołu y Komory: Iuż będzie swoię suknią kradł/ y włafne sprzety KlonWor 5.

Zwrot: »doworę [czego] mieć« = mieć dostęp do czego (2): By [liszka] telko iadło widziála/ A dowory go nie miała BierEz N3; Pies rzekł z wielkiej pokory/ Wízedłem niegdy do komory/ Támem całej dádło złokał/ Bom iednego doworę miał. BierEz R3v.

2. Dogodna okazja, sposobność (2) :

Szereg: »czas i dowora« (1): A gdy iuż obadwa Cefarzowie w mocy y w skarbich zniszczeni, on bacząc cas y doworę na obudwu sie obrocił, y posiadł wízytkę Tracię MiechGlab 66.

a. Podnieta, zachęta [czego] (1) : yedno tey wolności nye obracayće [bracia] ku doworze cyála [tantum ne libertatem in occasione detis carnis Vulg Gal 5/13; ku pozwalaniu ciála WujNT; ná pobudkę ciála WujBi]/ Ale przez miłość duchowną fluzće sobye yeden drugyemu. KromRozm II mv.

3. Podstawa, oparcie, przyczyna, powód (4) :

dowora czego (3): KromRozm II o3, o4; KromRozm III C6v. Cf Wyrażenie.

dowora ku czemu (1): SarnStat 618. Cf »przyczyna ani dowora«.

Wyrażenie: »dowora błędu« [szyk 2 : 1] (3): Ikađ myeli [Manichei] doworę błędu swego? yedno z ewányeliey Lukála swyętego KromRozm II o4, o3; KromRozm III C6v.

Szeregi: »dowora i podpora« (1) : Iż wyele kácerzow nye z stárego zakonu/ ále z nowego/ [...] błędow swych doworę y podporę bráli KromRozm II o3.

»przyczyna ani dowora« (1): GDy profćego stanu człowiek zábiie Szláchćicá/ któremu żadný przyczyny/ áni dowory [cui nullam causam, vel occasione JanStat 603] Szláchćie [!] ku rzuceniu ná się nie dał [...] niech będzie táki ná gárdle karan. SarnStat 618.

Synonimy: 2. okazyja, sposobność; 3. podpora, przyczyna.